

28.8.2007

Dnro 26/4/06

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Kaija Tanttinen-Laakkonen

PERUSTURVAKESKUKSEN JA PERHENEUVOLAN PSYKOLOGIN MENETTELY LASTA KOSKEVASSA ASIASSA

1 KANTELU

Kantelija arvosteli 3.1.2006 saapuneessa kirjeessään terveyden- ja sosiaalihuollon viranomaisten menettelyä sen jälkeen kun hänen 5-vuotiaan lapsensa epäiltiin joutuneen seksuaalisen hyväksikäytön kohteeksi perhepäivähoitopaikassaan.

Kantelijan mukaan oli epäselvää, minkä terveydenhuollon toimintayksikön vastuulle tutkimusten suorittaminen kuului. Hän katsoi tutkintaan kuuluvan lastenpsykiatrisen tutkimuksen jääneen kokonaan suorittamatta. Kantelija arvosteli myös - - - perusturvakeskuksen menettelyä asian käsittelyssä lastensuojeluasiana. Lisäksi hän arvosteli sitä, että hän ei ollut saanut perheneuvolasta lastaan koskevia pyytämiään asiakirjoja, vaan ainoastaan asiavirheitä ja hänen mielestään muunneltua totuutta sisältävän yhteenvedon. Hän oli tyytymätön niin ikään Etelä-Suomen lääninhallituksen menettelyyn asiassa.

- - -

3 RATKAISU

3.1 Tapahtumat

Kantelija oli 6.4.2004 yhteydessä - - - perheneuvolaan hänen lapsensa kerrottua 5.4.2004, että yksityisen perhepäivä hoitajan 15-vuotias poika oli käyttänyt tätä hyväkseen. Perheneuvolakäynnillä 6.4.2004 päädyttiin siihen, että asiassa tarvittiin lähete jatkotutkimuksiin sekä yhteys lastensuojeluun ja poliisiin.

Kantelijan mukaan perheneuvolasta oli luvattu ottaa yhteyttä lastensuojeluun. Kantelijan tehtyä rikosilmoituksen viikon kuluttua asian ilmi tulosta, poliisi oli kantelijan kertoman mukaan ihmetellyt, etteivät lastensuojeluviranomaiset olleet vielä ottaneet poliisiin yhteyttä asiassa.

Kantelija kävi lapsensa kanssa perheneuvolassa 9.6.–14.12.2004 välisenä aikana yhteensä 10 kertaa. Hän oli olettanut varsinaisen hoidon alkavan,

mutta hänelle oli kerrottu perheneuvolassa, ettei perheen enää tarvitsisi käydä siellä. Kantelija oli kertomansa mukaan katsonut parhaaksi lopettaa käynnit, koska hänen pyynnöstään huolimatta hoitoa ei alettu suunnitella perheneuvolassa. Lapsi ei tavannut perheneuvolassa lainkaan lastenpsykiatria.

Kantelijan mukaan perheneuvolasta oli luvattu, että lastensuojelusta ollaan yhteydessä perheeseen. Koska näin ei kuitenkaan tapahtunut, hän otti itse yhteyttä sosiaalityöntekijään. Kantelija oli tiedustellut häneltä, mitä sosiaaliviranomaiset aikoivat tehdä, etteivät pienet lapset joudu kunnassa kokemaan vastaavaa kuin hänen lapsensa. Sosiaalityöntekijä oli ottanut yhteyttä päiväkodin johtajaan, joka oli kieltänyt kyseistä perhepäivähoitajaa toistaiseksi ottamasta lapsia hoitoonsa, kunnes perusturvakeskuksesta annettiin siihen lupa. Muiden hoitolasten perheille ei kerrottu perhepäivähoidossa ilmenneistä lapsen seksuaalisen hyväksikäytön epäilyistä eikä muiden lasten osalta selvitetty mahdollista hyväksikäyttöä.

Kantelijan mukaan sosiaalitoimesta ei myöskään käyty perhepäivähoitajan kanssa yksityiskohtaisesti läpi hoitajan mahdollista laiminlyöntiä lasten valvonnassa tai tilannetta, jossa lapsen hyväksikäyttö oli tapahtunut.

Saadun selvityksen mukaan perheneuvolan työntekijöiden ja sosiaalityöntekijöiden säännöllisissä kokouksissa käydään läpi lastensuojeluasiat. Perheneuvola ja sosiaalitoimisto kuuluvat samaan perhehuollon yksikköön ja tämän vuoksi sosiaalityöntekijä kertoi kantelijalle, että perheneuvolan ja lääketieteen asiantuntijat olivat ensisijaisia asiantuntijoita lapsen jatkohoidon suhteen.

Perhehuollon esimies oli ollut kantelijaan yhteydessä kesäkuussa 2004 ja kertonut, että asioihin oli puututtu. Hän oli luvannut pyytää perheen luokseen keskustelemaan elokuussa 2004, mutta kantelija kuuli perhehuollon esimiehestä seuraavan kerran vasta joulukuussa 2005.

Terveyskeskuslääkäri teki lapsesta lähetteen somaattisia SERI-tutkimuksia varten Lasten ja nuorten sairaalaan 22.4.2004. Lasten ja nuorten sairaalasta lähete käännytettiin omaan aluesairaalaan - - -. Siellä lastenlääkäri oli kirjannut kantelijan halunneen lapsensa tutkimista anestesiassa ja ilmoittaneen, että tämän tutkiminen ei onnistuisi ilman anestesiaa. Koska - - - sairaalassa ei tehty lainkaan lasten anestasioita lukuun ottamatta anestasioita, jotka liittyivät korvatoimenpiteisiin, ja koska sairaalassa ei ollut lasten SERI-selvityksiin erityisesti perehtynyttä gynekologia, sosiaalityöntekijää, sairaanhoitajaa eikä lastenpsykologia, lähete siirrettiin takaisin Lasten ja nuorten sairaalaan. Lapsen tutkimus tehtiin 30.4.2004 päiväkirurgialla varautuen anestesiaan, jonka avulla osa tutkimuksesta toteutettiin vanhempien mielipiteen mukaisesti.

- - - kihlakunnan poliisilaitos lähetti lasta koskevan virka-apupyynnön - - - sairaalan lastenpsykiatrian poliklinikalle 3.5.2004. Poliklinikan ylilääkäri sopi Lasten ja nuorten sairaalan apulaisyllilääkäriin kanssa puhelimitse 10.5.2004 lähetteen käntämisestä Lasten ja nuorten sairaalaan, koska lastenpsykiatri oli tuolloin lähdössä pois - - - sairaalasta eikä poliklinikalla ollut psykologia.

Virka-apupyynnön liitteenä olleesta tutkintailmoituksesta kävi ilmi, että lapsen tutkimukset olivat jo käynnistyneet - - - perheneuvolassa. Tämän vuoksi apulaisylilääkäri otti yhteyttä perheneuvolaan, josta todettiin sieltä voitavan vastata virka-apupyyntöön. Tämän jälkeen hän palautti virka-apupyynnön sovitusti poliisille, joka lähetti sen perheneuvolaan. Hän tarjosi perheneuvolalle mahdollisuuden lähettää lapsi lisäselvityksiin lastenpsykiatriselle vastaanotolle, jos siihen ilmenisi tarvetta. Perheneuvola vastasi virka-apupyyntöön 2.6.2004.

Kantelija lähetti asiassa - - - perusturvalautakunnalle kirjeen 29.9.2005, johon hänelle ei annettu vastausta.

Perusturvakeskus myönsi lapselle korvausta terapian omavastuuosuuksiin ajalle 1.10.2005–30.9.2006 sekä psykoterapian ja vanhempien terapiakäynteihin 1.1.2006–30.9.2007.

3.2

- - - perusturvakeskuksen menettely

3.2.1

Rikosilmoituksen tekeminen

Saadun selvityksen mukaan - - - perheneuvolassa päädyttiin 6.4.2004 siihen, että asiassa tarvittiin yhteys poliisiin. Perheneuvolasta vanhempia ohjattiin ottamaan yhteyttä sosiaalitoimistoon lapsen asiassa ja rikosilmoitusasiassa. Perheneuvolasta ei tehty rikosilmoitusta eikä myöskään sosiaalitoimistosta. Selvityksestä ei ilmene, sovittiinko lapsen perheen kanssa, että sosiaalitoimi tekee rikosilmoituksen vai jäikö ilmoituksen tekeminen perheelle itselleen.

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annettu laki (812/2000, jälj. sosiaalihuollon asiakaslaki) eikä muukaan laki velvoita sosiaalihuollon viranomaisia tekemään rikosilmoitusta lapsen seksuaalisen hyväksikäytön epäilyissä. Sosiaali- ja terveysministeriön asiantuntijaryhmän suositusten mukaan lastensuojelu ilmoittaa välittömästi poliisille tietoonsa saamat perustellut epäilyt seksuaalisesta hyväksikäytöstä. Ilmoitus voidaan suositusten mukaan jättää tekemättä vain, mikäli lapsen etu tai erittäin tärkeä yleinen etu ei sitä vaadi (Lapsen seksuaalisen hyväksikäytön ja pahoinpitelyn selvittäminen. Asiantuntijaryhmän suositukset sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstölle. Toim. Sirpa Taskinen. Stakes. Oppaita 55).

Suosituksien mukaan - - - perusturvakeskus olisi voinut jättää rikosilmoituksen tekemättä vain, mikäli lapsen etu ei olisi sitä vaatinut.

Olen eduskunnalle 31.1.2006 antamassani erilliskertomuksessa "Lapsi, perheväkivalta ja viranomaisten vastuu" todennut, että sosiaaliviranomaisen oikeutta tehdä poliisille ilmoitus lapseen kohdistuneen väkivaltarikoksen tai seksuaalisen hyväksikäytön epäilyistä tulee selkeyttää. Esitin harkittavaksi, olisiko syytä säätää sosiaaliviranomaisille joissakin tilanteissa myös velvollisuus ilmoittaa poliisille rikosepäilyistä, joka koskee lapseen kohdistunutta väkivaltarikosta tai seksuaalista hyväksikäyttöä.

1.1.2008 voimaan tulevaan uuteen lastensuojelulakiin (417/2007) otettiin säännös (25 §:n 6 mom.), jonka mukaan lastensuojeluviranomaisella on velvollisuus ilmoittaa poliisille, jos on perusteltua syytä epäillä, että lapseen on kasvuympäristössään kohdistettu seksuaalirikos tai henkeen ja terveyteen kohdistuva rikos, josta säädetty enimmäisrangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta.

3.2.2

Somaattisiin SERI-tutkimuksiin ohjaaminen

Em. asiantuntijaryhmän suositusten mukaan lapsen somaattinen tutkimus tehdään päivystyksenä oikeuslääketieteellisen näytteiden ottamista varten, jos lapsella on akuutteja vammoja tai epäilystä hyväksikäytöstä on kulunut alle 72 tuntia. Suositusten mukaan tutkimus suoritetaan ensisijaisesti ilman nukutusta, koska nukutettu lapsi ei tiedä, mitä hänelle tapahtuu, mikä saattaa lisätä tilanteen pelottavuutta. Nukuttaminen on kuitenkin tarpeen, jos lapsella on penetroivia vammoja tai jos otetaan oikeuslääketieteellisiä näytteitä. Näitä näytteitä voidaan ottaa, jos hyväksikäytöstä on kulunut alle 72 tuntia. Hyvin pelokkaan lapsen tutkiminen ei aina onnistu ilman nukutusta. Suosituksessa ei ole mainintaa lastenpsykiatriin läsnäolosta tutkimuksessa.

Koska lapsen seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvä epäily tuli tietoisuuteen 5.4.2004 akuuttiin tilanteeseen liittyen eikä tuolloin ollut varmuutta siitä, mitä oli tapahtunut, lääninhallituksen käsityksen mukaan olisi tullut harkita somaattisen tutkimuksen suorittamista hänelle päivystyksenä heti tapahtuman jälkeen. Lääninhallituksen käsityksen mukaan tämän harkinnan olisi tullut tapahtua viimeistään 6.4.2004 perheneuvolakäynnillä, ja jos tutkimukseen ohjaamisesta pidättäytyttiin, asiaan liittyvä harkinta olisi tullut merkitä perheneuvolan asiakirjoihin käynnistä vastanneen terveydenhuollon ammattihenkilön toimesta.

Asiakirjoista saadun selvityksen mukaan lapsen vanhempia ei ohjeistettu somaattisen tutkimuksen suorittamisesta. Somaattinen tutkimus tehtiin 24 päivän viiveellä.

Käsitykseni on, että perheneuvolan olisi em. suositusten mukaisesti tullut ohjata lapsi näihin tutkimuksiin 6.4.2004.

3.2.3

Hoidon järjestäminen ja potilasasiakirjamerkinnot

Oikeusohjeet

Potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992, jälj. potilaslaki) 3 §:n mukaan potilaalla on oikeus ilman syrjintää hänen terveydentilansa edellyttämään hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon.

Potilaslain 7 §:n mukaan alaikäistä on hoidettava yhteisymmärryksessä hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa kanssa, jos alaikäinen ei kykene päättämään hoidostaan.

Potilaslain 12 §:n mukaan terveydenhuollon ammattihenkilön tulee merkitä potilasasiakirjoihin potilaan hoidon järjestämisen, suunnittelun, toteuttamisen ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot. Potilasasiakirjojen laatimisesta ja säilyttämisestä säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella (99/2001, jälj. potilasasiakirja-asetus). Potilasasiakirja-asetuksen 1 §:n 1 momentin mukaan asetus koskee myös terveydenhuollon ammattihenkilöitä heidän antaessaan terveyden- ja sairaanhoitoa riippumatta siitä, kenen palveluksessa ammattihenkilö on tai harjoittaako hän ammattiaan itsenäisesti.

Asetuksen 11 §:n mukaan potilaskertomukseen tulee tehdä jokaisesta avohoito- ja kotihoitokäynnistä sekä osastohoitojaksosta. Käyntejä ja hoitajaksoja koskevista tiedoista tulee käydä ilmi tulosyy, esitiedot, nykytila, havainnot, tutkimustulokset, ongelmat, taudinmääritys tai terveysriski, johtopäätökset, hoidon suunnittelu, toteutus ja seuranta, sairauden kulku sekä loppulausunto.

Asetuksen 12 §:n mukaan potilasasiakirjoihin tehtävistä merkinnöistä tulee käydä ilmi, miten hoito on toteutettu, onko hoidon aikana ilmennyt jotakin erityistä ja millaisia hoitoa koskevia päätöksiä sen kuluessa on tehty. Potilaskertomukseen tehtävistä merkinnöistä tulee riittävässä laajuudessa käydä ilmi taudinmäärityksen, valitun hoidon ja tehtyjen päätösten perusteet. Vaikutuksiltaan ja riskeiltään erilaisten tutkimus- ja hoitomenetelmien valinnasta tulee tehdä merkinnät, joista ilmenee, millaisin perustein valittuun menetelmään on päädytty. Jokaisen toimenpiteen peruste tulee määritellä selkeästi potilasasiakirjoissa.

Hoidon järjestäminen

Kantelijan mukaan perheneuvolassa oli todettu syksyllä 2004, että perheen ei enää tarvitsisi käydä perheneuvolassa. Hän katsoi parhaaksi lopettaa käynnit, koska hänen lapsensa hoitoa ei hänen pyynnöistään huolimatta alettu suunnitella. Psykologin selvityksen mukaan lapselle ei tehty kirjallista hoitosuunnitelmaa, vaan tapaamiset sovittiin suullisesti tapahtuvaksi tarpeen vaatiessa. Psykologin näkemys oli, että lapsen hoito lopetettiin yhteistyössä hänen äitinsä kanssa, koska hänen oireensa olivat helpottuneet eikä hoidon aikana tullut esiin seikkoja, jotka olisivat edellyttäneet hoidon jatkamista.

Psykologin 1.8.2005 laatimassa hoitoyhteenvedossa ei ollut mainintaa hoitosuunnitelmasta tai siitä, että perhe olisi toivonut jatkohoitoa. Yhteenvedon mukaan kantelija oli peruuttanut viimeisen käynnin todeten, ettei sitä tarvita. Saadun selvityksen mukaan psykologi ei tehnyt käynneistä potilasasiakirjamerkintöjä.

Lääninhallitus totesi lausunnossaan, että lapselle tarjottiin perheneuvolassa hoitoa, jonka perhe otti vastaan. Perheelle myönnettiin sittemmin tarpeelliseksi todettuun hoitoon korvausta. Käyntikohtaisten potilasasiakirjamerkintöjen puuttuessa lääninhallitus ei kyennyt ottamaan kantaa tutkimusten ja hoidon sisällölliseen asianmukaisuuteen. Lääninhallitus totesi, että tarkempien muistiinpanojen ja potilaskertomuksen puuttuessa jäi epäselväksi, päätykö lapsen hoito perheneuvolassa yhteisymmärryksessä hänen huoltajansa

kanssa vai oliko perhe toivonut hänelle jatkohoitoa, jota perheneuvola ei katsonut tarpeelliseksi.

Potilasasiakirjamerkinnot

Potilasasiakirjojen tehtävänä on palvella potilaan neuvonnan ja hoidon suunnittelua, toteutusta ja seuranta. Potilasasiakirjoilla pyritään parantamaan hoidon jatkuvuutta ja tiedonvälitystä potilaan terveydentilasta ja hoidosta sekä hoidon jatkuvuutta myös silloin, kun potilas siirtyy toiseen terveydenhuollon toimintayksikköön. Riittävät, asianmukaiset ja virheettömät merkinnät selkiinnyttävät ja vahvistavat potilaan ja henkilökunnan oikeusturvaa sekä edistävät luottamuksellisten hoitosuhteiden syntymistä. Potilasasiakirjat ovat tärkeitä myös potilaan tiedonsaantioikeuden kannalta. Potilasasiakirjatietojen perusteella arvioidaan hoitoon osallistuneiden terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammattitoiminnan asianmukaisuutta ja myös sitä, onko potilaalle hoidosta mahdollisesti aiheutunut henkilövahinko korvattava potilasvahinkona. Potilasasiakirjamerkinnoilla on merkitystä myös terveydenhuollon tutkimuksessa, hallinnossa, suunnittelussa ja opetuksessa.

Potilasasiakirjojen laatimista koskevien säännösten noudattamisella turvataan perustuslain 21 §:n mukaisen oikeusturvaa koskevan perusoikeuden toteutumista. Asiakirjoista käytettävissä olevan selvityksen perusteella käsitykseni on, että psykologi laiminlöi potilaslain 12 §:ssä säädetyn velvollisuuden tehdä perheneuvolan potilasasiakirjoihin tarpeelliset ja riittävät merkinnät lapsen hoidosta. Potilasasiakirja-asetuksen 1 §:n 1 momentin mukaan hän oli terveydenhuollon ammattihenkilönä velvollinen tekemään nämä merkinnät siitä huolimatta, että hän työskenteli perheneuvolassa eikä terveydenhuollon toimintayksikössä.

Kannanotto

Pidän vakavana puutteena sitä, että potilasasiakirjamerkintöjen puuttumisen vuoksi terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammattitoimintaa alueellaan valvova viranomainen, lääninhallitus, ei ole voinut arvioida lapsen hoidon sisältöä ja sen toteuttamista. Puuttuvien potilasasiakirjamerkintöjen vuoksi ei voida myöskään selvittää, päättyikö lapsen hoito perheneuvolassa yhteisymmärryksessä hänen huoltajansa kanssa. Potilasasiakirjamerkintöjen puuttumisen vuoksi lääninhallitus ei ole myöskään voinut antaa pyytämäni lääketieteellistä asiantuntijalausuntoa hoidon sisällöstä ja sen toteuttamisesta. Tämän vuoksi en ole myöskään laillisuusvalvojana voinut arvioida sitä, saiko lapsi potilaslain 3 §:ssä tarkoitettua laadultaan hyvää terveyden- ja sairaanhoitoa. En ole tästä syystä myöskään voinut arvioida, onko psykologi menetellyt ammattitoiminnassaan asianmukaisesti hoitaessaan lasta.

3.2.4

Perhepäivähoitotoiminnan valvonta

Lasten päivähoidosta annetun lain (36/1973) 28 §:n mukaan (sellaisena kuin se oli voimassa tapahtuma-aikana) yksityinen henkilö tai yhteisö, joka korvausta vastaan harjoittaa lasten päivähoitotoimintaa, on velvollinen kahden viikon kuluessa toiminnan aloittamisesta tekemään ilmoituksen 11 §:n 3

momentissa tarkoitettulle toimielimelle. Toimielimen tehtävänä on valvoa sanottua päivähoitotoimintaa siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Lain 29 §:n mukaan (sellaisena kuin se oli voimassa tapahtuma-aikana) toimielimen tulee pyrkiä sopivilla keinoilla saamaan aikaan korjaus asiassa, jos 28 §:ssä tarkoitettu päivähoitopaikka tai siinä annettu hoito todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi.

Edellä esitetyn mukaisesti - - - perusturvakeskuksen päiväkodin johtaja kielsi kyseistä perhepäivähoitajaa ottamasta lapsia hoitoonsa, kunnes perusturvakeskuksesta annettiin siihen lupa. Perhepäivähoitajalla ei saadun selvityksen mukaan ole ollut tapahtuman jälkeen hoidossaan lapsia. Kaikki perhepäivähoidossa olleet lapset sijoitettiin muualle. Tältä osin - - - perusturvakeskus menetteli asiassa käsitykseni mukaan asianmukaisesti. Näkemykseni mukaan perusturvakeskuksen olisi kuitenkin tullut tapahtunutta tarkemmin selvittää perhepäivähoitajan kanssa hänen toimintansa asianmukaisuutta, mm. sitä, oliko hän jättänyt hoitolapset ilman valvontaa.

Asiakirjoista saadun selvityksen mukaan käsitykseni on, että perusturvakeskus ei menetellyt asianmukaisesti jättäessään kertomatta perhepäivähoitajan hoidossa olleiden muiden lasten huoltajille seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvästä epäilystä. Asiasta kertominen olisi ollut mahdollista sosiaalihuollon asiakaslain 17 §:n 4 momentin mukaan, koska kyse oli myös muiden hoitolasten edusta, jolloin sosiaalihuollon viranomaisen salassapitovelvollisuus väistyy.

3.2.5

Yhteydenottoopyyntöön ja kirjeeseen vastaaminen

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa. Myös hallintolain (434/2003) 23 §:n mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä.

Perhehuollon esimies oli luvannut ottaa kantelijaan yhteyttä elokuussa 2004 sopiakseen perheen kanssa tapaamisen, mutta hän ei ottanut yhteyttä kantelijaan tuolloin eikä myöhemminkään. Käsitykseni mukaan perhehuollon esimies ei menetellyt hyvän hallinnon edellyttämällä tavalla.

Perusturvakeskus puolestaan menetteli lainvastaisesti jättäessään vastaamatta kantelijan 29.9.2005 päiväämään kirjeeseen. Hyvään hallintoon kuuluu, että viranomaisille osoitettuihin asiallisiin kirjeisiin vastataan kohtuullisessa ajassa.

3.3

Terveystieteiden toimintayksiköiden menettely

Asiakirjoista käytettävissä olevan selvityksen perusteella en ole voinut todeta - - sairaalan tai Lasten ja nuorten sairaalassa menetellyn asiassa

lainvastaisesti tai velvollisuuksia laiminlyöden. Tätä kannanottoni perustelen viittaamalla lääninhallituksen lausunnossa esitettyihin perusteltuihin käsityksiin.

3.4

Lääninhallituksen menettely

Käytettävissäni olevan selvityksen perusteella katson, että tältä osin asiassa ei ole ilmennyt aihetta epäillä lainvastaista menettelyä tai velvollisuuden laiminlyöntiä.

4

TOIMENPITEET

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 10 §:n 1 momentin nojalla annan psykologille huomautuksen vastaisen varalle edellä kohdassa 3.2.3 selostetusta lainvastaisesta menettelystä. Tässä tarkoituksessa lähetän hänelle jäljennöksen tästä päätöksestäni.

Saatan - - - perusturvakeskuksen tietoon edellä kohdissa 3.2.1 ja 3.2.2 sekä 3.2.4 esittämäni käsitykset rikosilmoituksen tekemisestä, SERI-tutkimuksiin ohjaamisesta ja perhepäivähoitotoiminnan valvonnasta. Tässä tarkoituksessa lähetän sille jäljennöksen tästä päätöksestäni.

Saatan vielä perusturvakeskuksen ja perhehuollon esimiehen tietoon käsitykseni edellä kohdassa 3.2.5 selostetusta hyvän hallinnon vastaisesta menettelystä.